

יום שלישי ה' דחווה"מ סוכות תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ו'

1. לפי הסוברים של'רב ור' חייא', המשנה מזכירה אף ערוה שהיא במחלוקת. מדוע א"כ סבר לכאורה רבי שאין להזכיר אנוסת אביו שהיא במחלוקת שהרי אמר על לוי שהוסיפה, 'כמדומה אני שאין לו מח בקדקדו?
 א. אכן רבי אינו מסכים עם ר' חייא.
 ב. **בשם רבא:** כוונת רבי לומר ללוי שבאמו אנוסת אביו יתכן החלק הראשון בדברי ר' חייא, כשאדם אנס שתי נשים, וילדו כל אחת בן, הנשים נישאו לשני בנים אחרים של האנס, מתו בעליהם, וכעת נופלות ליבום לפני בניהם. אבל החלק השני בדבריו 'האסורה לזה מותרת לזה' לא יתכן, כיון שכל אחת לגבי האח השני, אחות אמו. וכן אין לומר שאנס שתיים שאינן אחיות שאז לא יתקיים החלק הראשון 'אחותה שהיא יבמתה'.
 ג. **רב אשי:** רבי אינו סובר כר' חייא. וכן סבר שהמשנה מזכירה אף ערוה שהיא במחלוקת. וכוונתו, שמשנתנו לא מזכירה אנוסת אביו כיון שאי אפשר שתפול לפניו ליבום, שהרי משנתנו סוברת כר' יהודה שאסר לשאת את אנוסת אביו. והראיה, מכך שלהלן שנינו, שש עריות החמורות וביניהן אמו, והרי אשת אביו הוזכר בפ"ע, בהכרח מדובר באנוסת אביו ולמדנו שלאחרים יכולות להנשא אבל לאחים מהאב לא וכשיטת ר' יהודה והקשו: שאף לר' יהודה יתכן אם הנופלת לפני בנה ליבום, כגון שיעקב אנס את כלתו אשת בנו ראובן, והוליד ממנה בן ומת ראובן בלא בנים ונפלה ליבום לפני בנה. ומדוע לא הוזכר. ותיצו: המשנה עוסקת רק באחווה של היתר ולא של איסור.
2. **אע"פ שרבי דחה, לוי סבר להוסיף את אמו אנוסת אביו במקרה שעבר ונשאה, היכן מצינו?**
 לוי בברייתא: **אמו נשואת אביו** - ולאחמ"כ נשאת לאחיו מאביו ומת, אינה פוטרת צרתה שהרי בה לא תפסו קידושי אחיו כיון שהיתה לגביו אשת אביו **אמו אנוסת אביו** - ולאחמ"כ נשאת לאחיו מאביו ומת, פוטרת צרתה, כיון שאף לר' יהודה שאוסר לישאנה קידושין תופסים בה. וצריך להגיה " 16 -
3. **הקשה ריש לקיש לרבי יוחנן: לפי לוי ששונים גם מקרה של 'אם' עבר ונשא, צריך לשנות אופן נוסף: החולץ ליבמתו וחזר וקדשה ומת בלא בנים, וכעת היא ערוה 'אשת אח' מחמת האח הראשון. ותפטור אף את צרתה, מה תירץ לו ר' יוחנן?**
תירץ לו - כיון שאין בה את האופן של 'צרת צרה' שהרי אסורה על כל האחים בשוה ואין דרך שאחד מהאחים ייבם את צרתה.
והטעם שלא תירץ לו - שהחלוצה אסורה רק בחייבי לאוין לשיטת ר' יוחנן וא"כ בני חליצה ויבום הן, ולא פוטרת צרתה. כיון שרצה ליישב לו לפי שיטתו שהחלוצה על האחין באיסור 'חייבי כריתות'.
4. **החולץ ליבמתו וחזר וקדשה, מה דינה?**
ריש לקיש: הוא אינו חייב על החלוצה כרת, האחין חייבין על החלוצה כרת, על הצרה - בין הוא ובין האחים חייבין כרת.
טעמו: "אשר לא יבנה" כיון שלא בנה שוב לא יבנה. עליו חל לאו 'לא יבנה' אבל אחיו נשארו באיסור אשת אח שהיה מתחילה. וכן כולם לגבי הצרה.
רבי יוחנן: בין הוא ובין האחין אינן חייבין לא על החלוצה כרת ולא על הצרה כרת.
טעמו: אין מסתבר שה'לא יבנה' מתייחס רק למי שעשה החליצה, כיון שהוא עשה את שליחות האחים וכן היא עשתה את שליחות שאר הצרות.
5. **מאיזו ברייתא הקשה ר' יוחנן לריש לקיש?**
 החולץ ליבמתו וחזר וקדשה ומת, צריכה חליצה מן האחין. ולשיטתך הרי אסורה באיסור כרת ופטורה לגמרי מיבום וחליצה.
ולר' יוחנן עצמו לא קשה מהסיפא - 'עמד אחד מהאחין וקדשה, הקידושין אינן תופסים' כיון שזה בשיטת ר' עקיבא שאין קידושין תופסין בחייבי לאוין. [ואכן קשה מה שלא הוזכר בפירוש 'לדברי ר'ע.'].